

Transliteration–Telugu

Transliteration as per Modified Harvard-Kyoto (HK) Convention
(including Telugu letters – Short e, Short o) -

a A i I u U
R RR lR lRR
e E ai o O au M (H or :)

(e – short | E – Long | o – short | O – Long)

k kh g gh n/G
c ch j jh n/J (jn – as in jnAna)
T Th D Dh N
t th d dh n
p ph b bh m
y r l L v
S sh s h

manasA eTulOrtunE-malayamArutaM

In the kRti ‘manasA eTulOrtunE’ – rAga malayamArutaM (tALa rUpakaM), SrI tyAgarAja exhorts his mind to chant names of Lord.

P manasA eTul(O)rtunE nA manavi cEkonavE O (manasA)
A dina-kara kula bhUshaNuni dInuDavai bhajana jEsi
dinamu gaDupum(a)nina nIvu vinav(a)d(E)la guNa vihIna (manasA)
C kalilO 'rAjasa tAmasa guNamulu kala vAri celimi
kalasi melasi tirugucu mari kAlamu gaDapakanE
sulabhamugA kaDa tEranu sUcanalanu teliya jEyu
ilanu tyAgarAju mATa vinav(a)d(E)la guNa vihIna (manasA)

Gist

O My Mind! O Virtue-less!

How shall I tolerate? Accept my appeal.

Why is it that you wouldn't listen even when exhorted to spend days by becoming humble and chanting the names of Lord rAma - the adornment of Solar dynasty?

Why is it that you wouldn't listen to the words of this tyAgarAja who gives you suggestions for being redeemed easily in the kali yuga, instead of wandering here entangled in the company of those endowed with qualities of passion and inertia and thus wasting time?

How shall I tolerate? Accept my appeal.

Word-by-word Meaning

P O My Mind (manasA)! How (eTula) shall I tolerate (OrtunE)
(eTulOrtunE)? Accept (cEkonavE) my (nA) appeal (manavi).

A O Virtue (guNa) less (vihIna) Mind! Why (Ela) is it (adi) that you (nIvu) wouldn't listen (vinavu) (vinavadEla) even when exhorted (anina) –
to spend (gaDupumu) (gaDupumanina) days (dinamu) by becoming
humble (dInuDavai) and chanting the names (bhajana jEsi) of Lord rAma - the
adornment (bhUshuNuni) of Solar (dina-kara) dynasty (kula)?
How shall I tolerate? Accept my appeal.

C O Virtue (guNa) less (vihIna) Mind! Why (Ela) is it (adi) that you
wouldn't listen (vinavu) (vinavadEla) to the words (mATa) of this tyAgarAja
(tyAgarAju) who gives (teliya jEyu) (literally intimate) you suggestions
(sUcanalanu) for being redeemed (kaDa tEranu) easily (sulabhamugA) in the kali
yuga (kalilO),
instead of wandering (tirugucu) here (ilanu) (literally in the Earth)
entangled (kalasi melasi) (literally mixing and mingling) in the company (celimi)
of those (vAri) endowed with (kala) qualities (guNamulu) of passion (rAjasa) and
inertia (tAmasa) and (mari) (thus) wasting (gaDapakanE) (literally spend) time
(kAlamu)?
How shall I tolerate? Accept my appeal.

Notes –
Variations –

References -
¹ – rAjasa tAmasa guNamulu – Please refer to SrImad bhagavat gItA –
Chapter 14 for complete exposition on the triad of qualities.

Comments –

Devanagari

प. मनसा एटु(लो)र्तुने ना मनवि चेकोनवे ओ (म)
अ. दिन-कर कुल भूषणुनि दीनुडवै भजन जेसि
दिनमु गडुपु(म)निन नीवु विन(व)(दे)ल गुण विहीन (म)
च. कलिलो राजस तामस गुणमुलु कल वारि चेलिमि
कलसि मेलसि तिरुगुचु मरि कालमु गडपकने
सुलभमुगा कड तेरनु सूचनलनु तेलिय जेयु
इलनु त्यागराजु माट विन(व)(दे)ल गुण विहीन (म)

English with Special Characters

pa. manasā eṭu(lō)rtunē nā manavi cēkonavē ō (ma)
a. dina-kara kula bhūṣaṇuni dīnuḍavai bhajana jēsi
dinamu gaḍupu(ma)nina nīvu vina(va)(dē)la guṇa vihīna (ma)
ca. kalilō rājasa tāmasa guṇamulu kala vāri celimi
kalasi melasi tirugucu mari kālamu gaḍapakanē
sulabhamugā kaḍa tēranu sūcanalanu teliya jēyu

ilanu tyāgarāju māṭa vina(va)(dē)la guṇa viḥīna (ma)

Telugu

ప. మనసా ఎటు(లో)ర్తునే నా మనవి చేకొనవే ఓ (మ)

అ. దిన-కర కుల భూషణుని దీనుడవై భజన జేసి

దినము గడుపు(మ)నిన నీవు విన(వ)(దే)ల గుణ విహీన (మ)

చ. కలిలో రాజస తామస గుణములు కల వారి చెలిమి

కలసి మెలసి తిరుగుచు మరి కాలము గడపకనే

సులభముగా కడ తేరను సూచనలను తెలియ జేయు

ఇలను త్యాగరాజు మాట విన(వ)(దే)ల గుణ విహీన (మ)

Tamil

ప. మనసా ఎటు(లో)ర్తునే నా మనవి చేకొనవే ఓ (మ)

అ. తీ³న-కర కుల ప్త⁴షా³ణు³ని తీ³ను³డ³వై ప⁴జ్జ³న జ్జే³సి
తీ³న³మ్ర క³ర్³పు³(మ)నిన నీ³వు విన(వ)(తే³)ల క్క³ణ వి³హీ³న (మ)

క. కలిలో రాజస తామస క్క³ణములు కల వారి చెలిమి
కలసి మెలసి తిరుక్³కు మరీ కాలమ్ర క³డ³పకనే
సులప⁴మ్రకా³ కడ³ తేరను సూచనలను తెలియ జ్జే³యు
ఇలను త్యాగరాజు మాట విన(వ)(తే³)ల క్క³ణ వి³హీ³న (మ)

ఓ మనమే! ఎప్పడిప్పటికీ పొందుకోసం? అని వేరొకరిని అర్థం చేసుకో

పకలవన్ కుల అణికులన్, పణికులయోనాకి, పజ్జన్ చేస్తూ,
నాణెం కలిపిపోయేనా, నీ కేళాయం³తేన్, కుణమిలియే?

ఓ మనమే! ఎప్పడిప్పటికీ పొందుకోసం? అని వేరొకరిని అర్థం చేసుకో

కలియి, ఇరాసత్, తామత్ కుణం³గన్ ఒడయోగిన్ న్ద³పినిన్
కొడిక్కలన్తు, తిరిన్తుకొన్దు, మేలమ్ పొమ్మత వీణాక్కాత్తు,
అనితాక, కడైత్తేరుత్తర్కుక్ కురిప్పకలైత్తే తెరియప్పట్టత్తుమ్,
ఇన్కు, తియాకరాసనిన్ సొల్లైక్ కేళాయం³తేన్, కుణమిలియే?
ఓ మనమే! ఎప్పడిప్పటికీ పొందుకోసం? అని వేరొకరిని అర్థం చేసుకో

పకలవన్ కుల అణికులన్ - ఇరామన్

ఇరాసత్, తామత్ - ముక్కుణం³గన్

Kannada

ప. మనసా ఎటు(లో)ర్తునే నా మనవి చేకొనవే ఓ (మ)

అ. దిన-కర కుల భూషణుని దీనుడవై భజన జేసి

దినము గడుపు(మ)నిన నీవు విన(వ)(దే)ల గుణ విహీన (మ)

ಚ. ಕಲಿಲೋ ರಾಜಸ ತಾಮಸ ಗುಣಮುಲು ಕಲ ವಾರಿ ಚೆಲಿಮಿ

ಕಲಸಿ ಮೆಲಸಿ ತಿರುಗುಚು ಮರಿ ಕಾಲಮು ಗಡಪಕನೇ

ಸುಲಭಮುಗಾ ಕಡ ತೇರನು ಸೂಚನಲನು ತೆಲಿಯ ಜೇಯು

ಇಲನು ತ್ಯಾಗರಾಜು ಮಾಟ ವಿನ(ವ)(ದೇ)ಲ ಗುಣ ವಿಹೀನ (ಮ)

Malayalam

ಪ. ಮನಸಾ ಎಡ್(ಲೋ)ತುನೆ ನಾ ಮನರಿ ಚೆಕೊನವೇ ಓ (ಮ)

ಅ. ದಿನ-ಕರ ಕುಲ ಭೃಷಣುನಿ ದಿನುಡವೇ ಭಜನ ಜೇಸಿ
ದಿನಮು ಗಡ್ಡು(ಮ)ನಿನ ನೆರು ವಿನ(ವ)(ದೇ)ಲ ಗುಣ ವಿಹೀನ (ಮ)

ಚ. ಕಲಿಲೋ ರಾಜಸ ತಾಮಸ ಗುಣಮುಲು ಕಲ ವಾರಿ ಚೆಲಿಮಿ
ಕಲಸಿ ಮೆಲಸಿ ತಿರುಗುಚು ಮರಿ ಕಾಲಮು ಗಡಪಕನೇ
ಸುಲಭಮುಗಾ ಕಡ ತೇರನು ಸೂಚನಲನು ತೆಲಿಯ ಜೇಯು
ಇಲನು ತ್ಯಾಗರಾಜು ಮಾಟ ವಿನ(ವ)(ದೇ)ಲ ಗುಣ ವಿಹೀನ (ಮ)

Assamese

ಪ. ಮನಸಾ ಎಡ್(ಲೋ)ತುನೆ ನಾ ಮನರಿ ಚೆಕೊನವೇ ಓ (ಮ)

ಅ. ದಿನ-ಕರ ಕುಲ ಭೃಷಣುನಿ ದಿನುಡವೇ ಭಜನ ಜೇಸಿ

ದಿನಮು ಗಡ್ಡು(ಮ)ನಿನ ನೆರು ವಿನ(ವ)(ದೇ)ಲ ಗುಣ ವಿಹೀನ (ಮ)

ಚ. ಕಲಿಲೋ ರಾಜಸ ತಾಮಸ ಗುಣಮುಲು ಕಲ ವಾರಿ ಚೆಲಿಮಿ

ಕಲಸಿ ಮೆಲಸಿ ತಿರುಗುಚು ಮರಿ ಕಾಲಮು ಗಡಪಕನೇ

ಸುಲಭಮುಗಾ ಕಡ ತೇರನು ಸೂಚನಲನು ತೆಲಿಯ ಜೇಯು

ಇಲನು ತ್ಯಾಗರಾಜು ಮಾಟ ವಿನ(ವ)(ದೇ)ಲ ಗುಣ ವಿಹೀನ (ಮ)

Bengali

ಪ. ಮನಸಾ ಎಡ್(ಲೋ)ತುನೆ ನಾ ಮನರಿ ಚೆಕೊನವೇ ಓ (ಮ)

ಅ. ದಿನ-ಕರ ಕುಲ ಭೃಷಣುನಿ ದಿನುಡವೇ ಭಜನ ಜೇಸಿ

ದಿನಮು ಗಡ್ಡು(ಮ)ನಿನ ನೆರು ವಿನ(ವ)(ದೇ)ಲ ಗುಣ ವಿಹೀನ (ಮ)

ಚ. ಕಲಿಲೋ ರಾಜಸ ತಾಮಸ ಗುಣಮುಲು ಕಲ ವಾರಿ ಚೆಲಿಮಿ

ಕಲಸಿ ಮೆಲಸಿ ತಿರುಗುಚು ಮರಿ ಕಾಲಮು ಗಡಪಕನೇ

ಸುಲಭಮುಗಾ ಕಡ ತೇರನು ಸೂಚನಲನು ತೆಲಿಯ ಜೇಯು

ಇಲನು ತ್ಯಾಗರಾಜು ಮಾಟ ವಿನ(ವ)(ದೇ)ಲ ಗುಣ ವಿಹೀನ (ಮ)

Gujarati

- પ. મનસા અંટુ(લો)તુંને ના મનવિ ચેકાંનવે આ (મ)
અ. દિન-કર કુલ ભૂષણુનિ દીનુડવૈ ભજન જેસિ
દિનમુ ગડુપુ(મ)નિન નીવુ વિન(વ)(દે)લ ગુણ વિહીન (મ)
ચ. કલિલો રાજસ તામસ ગુણમુલુ કલ વારિ ચેલિમિ
કલસિ મેલસિ તિરુગુચુ મરિ કાલમુ ગડપકને
સુલભમુગા કડ તેરનુ સૂચનલનુ તંલિય જેયુ
ઈલનુ ત્યાગરાજુ માટ વિન(વ)(દે)લ ગુણ વિહીન (મ)

Oriya

- ପ. ମନସା ଏଟୁ(ଲୋ)ତୁને ନା ମନବି ଚେକାંନବେ ଆ (ମ)
ଅ. ଦିନ-କର କୁଲ ଭୂଷଣୁନି ଦୀନୁଡ଼ବୈ ଭଜନ ଜେସି
ଦିନମୁ ଗଡୁପୁ(ମ)ନିନ ନୀବୁ ବିନ(ବ)(ଦେ)ଲ ଗୁଣ ବିହୀନ (ମ)
ଚ. କଲିଲୋ ରାଜସ ତାମସ ଗୁଣମୁଲୁ କଲ ବାରି ଚେଲିମି
କଲସି ମେଲସି ତିରୁଗୁଚୁ ମରି କାଲମୁ ଗଡପକନେ
ସୁଲଭମୁଗା କଡ ତେରନୁ ସୁଚନଲନୁ ତେଲିୟ ଜେୟୁ
ଇଲନୁ ତ୍ୟାଗରାଜୁ ମାଟ ବିନ(ବ)(ଦେ)ଲ ଗୁଣ ବିହୀନ (ମ)

Punjabi

- ਪ. ਮਨਸਾ ਏਟੁ(ਲੋ)ਰਤੁਨੇ ਨਾ ਮਨਵਿ ਚੇਕੋਨਵੇ ਓ (ਮ)
ਅ. ਦਿਨ-ਕਰ ਕੁਲ ਭੂਸ਼ਣੁਨਿ ਦੀਨੁਡਵੈ ਭਜਨ ਜੇਸਿ
ਦਿਨਮੁ ਗਡੁਪੁ(ਮ)ਨਿਨ ਨੀਵੁ ਵਿਨ(ਵ)(ਦੇ)ਲ ਗੁਣ ਵਿਹੀਨ (ਮ)
ਚ. ਕਲਿਲੋ ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ ਗੁਣਮੁਲੁ ਕਲ ਵਾਰਿ ਚੇਲਿਮਿ
ਕਲਸਿ ਮੇਲਸਿ ਤਿਰੁਗੁਚੁ ਮਰਿ ਕਾਲਮੁ ਗਡਪਕਨੇ
ਸੁਲਭਮੁਗਾ ਕਡ ਤੇਰਨੁ ਸੁਚਨਲਨੁ ਤੇਲਿਯ ਜੇਯੁ
ਇਲਨੁ ਤਯਾਗਰਾਜੁ ਮਾਟ ਵਿਨ(ਵ)(ਦੇ)ਲ ਗੁਣ ਵਿਹੀਨ (ਮ)